

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Amsterdam
Stadsdeel Nieuw-West
T.a.v.
Postbus 202
1000 AE Amsterdam

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Olonummer
666471

Onze referentie
1254222

Datum 25 april 2022
Betreft Wabo advies omgevingsvergunning rijksmonument

Bijlagen
0

Naam	De Slotterhof
Adres	Comeniusstraat 457H t/m 459
Postcode/plaats	1065BK Amsterdam
Gemeente/provincie	Amsterdam; Noord-Holland;
Monumentnummer	532233

Geacht college,

Op 22 maart 2022 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 2.26, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in samenhang met artikel 6.4, eerste lid onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning niet te verlenen. Het vervangen van de oorspronkelijke stalen kozijnen door de voorgestelde aluminium profielen doet te veel afbreuk aan de monumentale waarden. Ik adviseer u in te zetten op een aanpak die het behoud van de stalen kozijnen als uitgangspunt heeft. Hieronder licht ik toe hoe ik tot dit advies ben gekomen.

Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag. Deze stukken bestaan uit geveltekeningen, plattegronden en kozijndetails. In aanvulling daarop heb ik in de beoordeling twee rapporten betrokken die ik heb ontvangen via Monumenten en Archeologie en die ook zijn meegenomen in de beoordeling door de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit. Dit betreft *Advies stalen ramen Comeniusstraat* door Elferro d.d. 04-11-2021 en *Analyse kozijnen Slotterhof* door Hooyschuur d.d. 25-11-2021.

Het plan

Het plan betreft het vervangen van de oorspronkelijke stalen kozijnen van de woningen in het 'proefstramien' door aluminium kozijnprofielen.

In 2020 is begonnen aan een plan van aanpak voor de restauratie van de woningen van De Sloterhof. De bedoeling is om aan de hand van een proefstramien te komen tot een integrale aanpak voor het gehele complex. De proefrenovatie bestaat enerzijds uit het inbouwpakket in combinatie met vernieuwde installaties en anderzijds uit de aanpak van de stalen kozijnen. Het eerste is in 2021 vergund en wordt thans uitgevoerd, het tweede ligt nu voor ter beoordeling.

Motivering

De aanvraag betreft een proefstramien in één van de dertien portiekflatgebouwen van vier woonlagen die deel uitmaken van complex De Sloterhof. Dit woningbouwcomplex uit 1960 naar ontwerp van J.F. Berghoef is van rijksmonumentale waarde vanwege de opzet, de hoogwaardige esthetische kwaliteit, de grootschalige toepassing van het Airey-bouwsysteem en de architectonische gaafheid. De Sloterhof is sinds de bouw vrijwel ongewijzigd gebleven en de uitwendige verschijningsvorm is nog bijzonder gaaf. De oorspronkelijke stalen kozijnen zijn nagenoeg allemaal nog aanwezig, alleen die in de kopgevel zijn in de jaren negentig vervangen.

Mede vanwege de genoemde gaafheid is een zorgvuldige aanpak op zijn plaats. Het is dan ook te waarderen dat er eerst een proefstramien wordt uitgevoerd, dat er deskundige partijen betrokken zijn en dat er zorgvuldig onderzoek is gedaan naar de technische staat van de kozijnen. Uit het rapport van Elferro maak ik op dat de stalen kozijnen in relatief goede staat verkeren. Ik onderken echter ook de opgave die er ligt om de woningen in het algemeen en de gevelkozijnen in het bijzonder toekomstbestendig te maken. Dat betekent dat niet alleen wordt gestreefd naar het weer in goede staat brengen van de kozijnen, maar ook naar een prestatieverbetering op aspecten als gebruiksgemak, beheer en wooncomfort. In het rapport van Hooyschuur worden hiertoe verschillende oplossingen beschreven en afgewogen. De conclusie is dat de twee meest voor de hand liggende varianten zijn: 1. het volledig vervangen van de stalen kozijnen door aluminium en 2. het restaureren van de bestaande stalen ramen (in situ of na demontage).

Uit de stukken blijkt dat restauratie van de stalen kozijnen technisch gezien goed mogelijk is. Vanuit oogpunt van monumentenzorg zou behoud en herstel daarom uitgangspunt moeten zijn. Bovendien kan daarbij door enkele aanpassingen ook tegemoetgekomen worden aan een groot deel van de wensen om de kozijnen te verbeteren op het gebied van wooncomfort, beheer etc. Het is dan ook spijtig dat desondanks een aanvraag is ingediend voor algehele vervanging door aluminium. Dit voorstel betekent niet alleen het verlies van de oorspronkelijke bouwwijze, detaillering en het materiaal, maar heeft ook een ongewenste wijziging van het gevelbeeld tot gevolg door de grotere dikte van de aluminium profielen.

Gelet op bovenstaande adviseer ik u niet mee te gaan in het vervangen van de stalen kozijnen door aluminium profielen, maar in te zetten op een aanpak die het behoud van de bestaande kozijnen als uitgangspunt heeft. Over een variant die uitgaat van restauratie van de kozijnen (in combinatie met het plaatsen van passende isolerende beglazing) zou ik u positief adviseren.

Uitgangspunten

Onze referentie

1254222

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij '*Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten*' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de staatssecretaris van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,